Άργος Τύπου
Εταιρεία Διαχείρισης Αποκομμάτων Τύπου από το 1911

Πηγή: ΕΞΠΡΕΣ - Εφημερίδα / Σελίδα: 8
Ημ/νία: 01-07-2007
Τίτλος: ΕΛ ΜΠΕΡΝΙΔΑΚΗ

Δρ Ελευθερία Μπερνιδάκη Βουλευτής Επικρατείας Ν.Δ.

Η Ελλάδα του σήμερα προκατειλημμένη απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες

Η δρ Ελευθερία Μπερνιδάκη-Αλντους, βουλευτής Επικρατείας του κυβερνώντος κόμματος και πρόεδρος της Ειδικής Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που απασχολούν τα άτομα με αναπηρία, είναι τυφλή εξαιτίας ενός ατυχήματος που είχε σε ηλικία τριών ετών.

Στο ενεργητικό της έχει πολυάριθμες μελέτες και διαλέξεις, καθώς και πλούσιο συγγραφικό, διδακτικό και συνδικαλιστικό έργο για θέματα αναπηρίας, αλλά και για την προώθηση των κλασικών σπουδών. Η διδακτορική διατριβή της δρ. Μπερνιδάκη-Αλντους με τίτλο «Η Τυφλότητα στον Πολιτισμό του Φωτός, η Περίπτωση του Οιδίποδα επί Κολωνώ του Σοφοκλή» έχει βραβευτεί με υποτροφίες από τα ιδρύματα Woodrow Wilson και Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης, ενώ το 1997 η ίδια είχε τιμηθεί με το Βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών.

Συνέντευξη στον **Δημήτρη Κρις**

Στη συνέντευξή της στην ΕΞΠΡΕΣ, η δρ Μπερνιδάκη-Αλντους μιλά για τη θέση των ΑΜΕΑ στην ελληνική κοινωνία και αγορά εργασίας, καθώς και για τις απαράδεκτες διακρίσεις και προκαταλήψεις που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στην Ελλάδα του 21ου αιώνα.

► Στη διατριβή σας «Η Τυφλότητα στον Πολιτισμό του Φωτός: Η Περίπτωση του Οιδίποδα επί Κολωνώ του Σοφοκλή», αναφέρεστε στην αντιμετώπιση των ατόμων με αναπηρία στην αρχαία Ελλάδα. Πιστεύετε πως έχουν αλλάξει σημαντικά οι αντιλήψεις και οι προκαταλήψεις από τους αιώνες;

«Στην αρχαία Ελλάδα, ενώ η τυφλότητα για παράδειγμα εθεωρείτο κατάρα και το σκοτάδι ήταν μισητό, παρ' όλα αυτά ο τυφλός ποιητής και ο τυφλός μάντης θεωρούνταν προικισμένοι με ενόραση και τους είχε αποδοθεί ο τίτλος του ιδρυτή και του καθοδηγητή ολόκληρου του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού (ο Όμηρος και ο Τειρεσίας είναι γνωστοί σε όλους μας). Παρ' όλα αυτά και εκείνη την εποχή υπήρχαν προκαταλήψεις κατά των αναπήρων. Οι ανάπηροι από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα αντιμετωπίζονται συχνά σαν ασθενείς και άτομα που χρειάζονται ελεημοσύνη και οίκτο. Αυτά τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις πρέπει να σταματήσουν. Οφείλουμε όλοι να αντιμετωπίζουμε τους αναπήρους ως ισότιμα και ανεξάρτητα μέλη της κοινωνίας μας. Δυστυχώς, στην Ελλάδα, όπως και στις περισσότερες χώρες του κόσμου, δεν υπάρχει ενημέρωση και κατάλληλη εκπαίδευση του πολίτη σχετικά με τα αναπηρικά θέματα και τη μεταχείριση των αναπήρων. Ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης θα μπορούσε να είναι καθοριστικός για τη βελτίωση σε αυτούς τους τομείς».

► Ποια είναι τα μεγαλύτερα προβλήματα ενός ατόμου με προβλήματα όρασης στη σύγχρονη Ελλάδα;

«Τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με προβλήματα όρασης είναι κοινά με αυτά των υπολοίπων αναπήρων. Οι ανάπηροι συμπολίτες μας δεν έχουν σήμερα ισότιμη πρόσβαση ούτε στην παιδεία ούτε στην εργασία.

Στο πεδίο της καθημερινότητας οι υποδομές για πρόσβαση στο φυσικό περιβάλλον και τα μέσα μαζικής μεταφοράς, παρόλο που υπολείπονται αυτών σε χώρες όπως η Αμερική, συνεχώς βελτιώνονται. Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας γνωρίζει ότι τα προβλήματα στον χώρο των αναπήρων είναι πολλά και σοβαρά και γνωρίζει και τις αιτίες τους. Οι προηγούμενες κυβερνήσεις αντιμετώπιζαν τα προβλήματα των αναπήρων αποσπασματικά, εφαρμόζοντας ημίμετρα και όχι ολοκληρωμένες πολιτικές».

► Πιστεύετε ότι η ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην ελληνική κοινωνία και αγορά εργασίας μπορεί να επιτευχθεί μέσω της διαμόρφωσης του κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου;

«Το νομοθετικό πλαίσιο υπάρχει και ίσως χρειάζεται ορισμένες βελτιώσεις. Το μεγαλύτερο πρόβλημα όμως εντοπίζεται στη στάση των εργοδοτών. Οι περισσότεροι δεν προσλαμβάνουν εργαζομένους με αναπηρία, αλλά και στην περίπτωση που προσλάβουν κάποιον, δεν προχωρούν στις απαραίτητες εύλογες προσαρμογές του εργασιακού περιβάλλοντος, για να δώσουν τη δυνατότητα στον εργαζόμενο να γίνει παραγωγικός. Οι πολίτες με αναπηρία δεν έχουν ανάγκη από φιλανθρωπικές εκδηλώσεις κοσμικού χαρακτήρα, που οργανώνονται δήθεν για να τους βοηθήσουν. Οι επιχειρήσεις, αντί να σπαταλούν τεράστια χρηματικά ποσά διοργανώνοντας τέτοιου είδους εκδηλώσεις για να βελτιώσουν το κοινωνικό προφίλ τους, θα μπορούσαν να εκφράσουν τη συμπαράστασή τους προς αυτούς τους ανθρώπους παρέχοντάς τους ευκαιρίες απασχόλησης».

► Μπορείτε να μας αναφέρετε κάποια συγκεκριμένα μέτρα που έχει εφαρμόσει μέχρι σήμερα ή προτίθεται να εφαρμόσει κατά το αμέσως προσεχές διάστημα η κυβέρνηση Καραμανλή;

«Γίνεται σημαντικό έργο. Προωθείται ήδη η εφαρμογή της Κάρτας Αναπηρίας, με την οποία επιχειρείται να καταγραφεί ο ακριβής αριθμός των πραγματικά αναπήρων στη χώρα μας και οι συγκεκριμένες ανάγκες του κάθε ατόμου χωριστά. Επίσης προετοιμάζεται η αναθεώρηση του νόμου 2643/98, που αφορά την επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με αναπηρία, προς την κατεύθυνση της δημιουργίας απλούστερων και ταχύτερων διαδικασιών πρόσληψής τους. Αξίζει επίσης να αναφέρω ότι ήδη μειώθηκε ο συντελεστής ΦΠΑ από 19% σε 9% σε πολλά τεχνολογικά βοηθήματα, τα οποία είναι απολύτως απαραίτητα για τη βελτίωση της ζωής των ατόμων με αναπηρία. Είναι γεγονός όμως ότι παραμένουν πολλά προβλήματα που πρέπει να λυθούν. Ιδιαίτερα σχετικά με την εκπαίδευση και την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία. Ο Κώστας Καραμανλής γνωρίζει καλά ότι οι πολίτες με αναπηρία αποτελούν μια ευπαθή κοινωνική ομάδα, της οποίας τα προβλήματα δεν μπορούν να περιμένουν. Το απέδειξε άλλωστε με την απόφασή του να συγκροτηθεί διακομματική Επιτροπή στη Βουλή για τα αναπηρικά θέματα. Για πρώτη φορά στη Βουλή καταγράφηκαν ορισμένα από τα σημαντικότερα αναπηρικά προβλήματα και διατυπώθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις για την επίλυσή τους. Αυτές οι προτάσεις ήδη εξετάζονται από τα αρμόδια υπουργεία».

► Θα χαρακτηρίζατε ως σύνηθες φαινόμενο τις διακρίσεις έναντι των ατόμων με αναπηρία στην ελληνική αγορά εργασίας;

«Υπάρχουν, δυστυχώς, ακόμα οι απαράδεκτες προκαταλήψεις εργοδοτών που θεωρούν ότι άνθρωπος με αναπηρία ίσον ανίκανος και αντιπαραγωγικός. Πρέπει να γίνει σαφές ότι οι άνθρωποι με αναπηρία δεν θέλουν ελεημοσύνη. Θέλουν ευκαιρίες. Ευκαιρίες να εργασθούν, να αναδείξουν τις ικανότητές τους. Η νοοτροπία των εργοδοτών πρέπει να αλλάξει. Σίγουρα και η πολιτεία πρέπει να δώσει περισσότερα κίνητρα (φορολογικά κ.ά.) στις επιχειρήσεις για την πρόσληψη εργαζομένων με αναπηρία».

► Σε πολλές χώρες της Δύσης οι ιδιωτικές επιχειρήσεις προχωρούν πέραν των επιβεβλημένων από τη νομοθεσία μέτρων για τη δημιουργία ενός φιλόξενου εργασιακού περιβάλλοντος για τα άτομα με αναπηρία. Συμβαίνει το ίδιο και στην Ελλάδα;

«Οι περισσότερες ιδιωτικές επιχειρήσεις στη χώρα μας δυστυχώς δεν είναι φιλόξενες για τους πολίτες με αναπηρία. Μάλιστα, σε σχετική έρευνα καταγράφηκε πρόσφατα ότι εννέα στις δέκα επιχειρήσεις στην Ελλάδα δεν απασχολούν εργαζόμενους με αναπηρία».

► Πού πιστεύετε ότι οφείλεται η γενικευμένη έλλειψη σεβασμού των Ελλήνων στα άτομα με αναπηρία (παρκαρισμένα αυτοκίνητα στις ράμπες των πεζοδρομίων, καταστροφή πινακίδων σημάτων για τυφλούς στις διασταυρώσεις κ.λπ.);

«Χρειάζεται μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και ενημέρωση της κοινωνίας για την πραγματική κατάσταση της αναπηρίας. Αυτό που πληγώνει τους ανθρώπους με αναπηρία πιο πολύ και από την ίδια την αναπηρία είναι ο τρόπος που τους αντιμετωπίζουν οι υπόλοιποι. Οι περισσότεροι όταν βλέπουν κάποιον ανάπηρο ούτε καν ξέρουν πώς να τον αποκαλέσουν, πώς να του συμπεριφερθούν. Το συναίσθημα που κυριαρχεί είναι πάντοτε το ίδιο: αμηχανία. Αυτή η αμηχανία οφείλεται στην άγνοια των περισσοτέρων σχετικά με τις ιδιαίτερες ανάγκες που μπορεί να έχει ο συμπολίτης τους με αναπηρία. Πρέπει ο μαθητής στο σχολείο να έρχεται σε επαφή με τη διάσταση της αναπηρίας, ώστε στο μέλλον να είναι σε θέση, για παράδειγμα, να αποδεχθεί τη διαφορετικότητα του γείτονα του ή του συναδέλφου του στη δουλειά. Σίγουρα στην προσπάθεια ενημέρωσης του πολίτη καθοριστικό ρόλο μπορούν να παίξουν και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης».

► Υπάρχει σήμερα επαρκής αριθμός ελληνικών εκδόσεων στη γραφή Braille;

«Δυστυχώς, δεν υπάρχει μεγάλος αριθμός ελληνικών βιβλίων σε γραφή Braille, με αποτέλεσμα η πρόσβαση στη γνώση για τους τυφλούς να είναι αρκετά δύσκολη. Η δημιουργία ενός εθνικού τυπογραφείου Braille στην πατρίδα μας είναι επιτακτική ανάγκη, και σίγουρα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα της πολιτείας».

► Η κατάσταση είναι παρόμοια όσον αφορά το λογισμικό Η/Υ που διευκολύνει την πρόσβαση σε υπηρεσίες όπως το διαδίκτυο σε άτομα με προβλήματα όρασης;

«Οσον αφορά τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, υπάρχει λογισμικό που δίνει την ευκαιρία στους τυφλούς να χρησιμοποιούν τις δυνατότητες που προσφέρει αυτή η τεχνολογία. Το μεγάλο πρόβλημα είναι ότι αυτά τα λογισμικά και οι ειδικές μεταιρροπές που οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές απαιτούν για να γίνουν χρηστικοί από άτομα με προβλήματα όρασης είναι ιδιαίτερα ακριβά, με αποτέλεσμα πολλές φορές να είναι αδύνατη η αγορά τους. Η πολιτεία οφείλει να επιδοτήσει την αγορά των ειδικών μεταιρροπών που απαιτούνται για να υπάρχει η δυνατότητα χρήσης τους από τα άτομα με πρόβλημα όρασης. Επίσης, ενώ έχουν γίνει προσβάσιμες πολλές ιστοσελίδες οργανισμών του δημόσιου τομέα, πρέπει να δοθούν μεγαλύτερα κίνητρα από την πολιτεία και στους ιδιωτικούς φορείς για να δημιουργήσουν συνθήκες προσβασιμότητας σε μεγαλύτερο αριθμό ιστοσελίδων στο διαδίκτυο».

Αν έχεις πείσμα πετυχαίνεις...

► Εχετε πετύχει πολλά παρά την αναπηρία σας. Ποιοι νομίζετε ότι είναι οι λόγοι που σας έδωσαν την ευκαιρία να διακριθείτε, ενώ άλλοι με σχετικά μικρότερα προβλήματα απογοητεύονται και συμβιβάζονται να παραμένουν στο περιθώριο;

«Είμαι από την Κρήτη και όπως όλοι γνωρίζουμε οι Κρητικοί είναι πεισματάρηδες και δεν σταματάνε ποτέ να αγωνίζονται, ό,τι εμπόδια και να βρουν στο δρόμο τους.

Τυφλώθηκα σε ηλικία τριών ετών σε ατύχημα από έκρηξη χειροβομβίδας και, ενώ έπεσα κάτω με την έκρηξη, ώσπου να έρθει η μητέρα μου να δει τι συμβαίνει, χτυπημένη και αιμορραγώντας, είχα ήδη σκοτωθεί όρθια. Αυτό νομίζω είναι ενδεικτικό του χαρακτήρα μου και με ακολουθεί ως τρόπος ζωής στην αντιμετώπιση κάθε δυσκολίας. Από μικρή, σχεδόν αμέσως μετά το ατύχημα, αποδέχτηκα το γεγονός της καινούργιας κατάστασης, της αναπηρίας μου, σαν κάτι φυσικό και αναπόφευκτο, κάτι για το οποίο δεν ντρεπόμουν και δεν επέτρεπα να με εμποδίσει από το να συμμετέχω σε όλες τις δραστηριότητες για τις οποίες δεν ήταν απαγορευτική η αναπηρία μου. Σίγουρα σε αυτό συνετέλεσε και ο χαρακτήρας μου αλλά και η αντιμετώπιση των γονιών μου, οι οποίοι με παρότρυναν να συμμετέχω ενεργά σε όλες τις δραστηριότητες που ήθελα και μπορούσα, από παιχνίδια στο δρόμο και τη γειτονιά μέχρι κοινωνικές εκδηλώσεις. Ο συνδυασμός του χαρακτήρα μου και του γεγονότος ότι μου δόθηκαν ευκαιρίες, τις οποίες αξιοποίησα, συνετέλεσε στο να έχω μια επιτυχημένη προσωπική, οικογενειακή και επαγγελματική ζωή. Πιστεύω ότι δεν πρέπει να επιτρέπουμε σε κανέναν άλλο να μας υπαγορεύει ποια είναι τα όρια και οι δυνατότητές μας και να περιορίζει τους ορίζοντές μας».